
FIRST WITNESS STATEMENT OF ISMAEL HAMAD KHUDUR

I, Ismael Hamad Khudur, DOB: [Personal Data] father of Muslim Ismael Hamad, of [Personal Data] Iraqi Kurdistan, will say as follows.

1. I am the father of Muslim Ismael Hamad (“Muslim”), who was one of the victims of the tragedy on 23/24 November 2021 which the Cranston Inquiry is investigating. I am a designated full participant to the Inquiry.
2. I make this statement in order to provide relevant information, based on my knowledge and understanding of the circumstances leading up to and during the events under scrutiny.
3. The matters set out in this statement are within my knowledge unless stated otherwise. I accept that the information my son Muslim passed on to me during his journey may not have always been complete or accurate. I have suffered a great loss, which has impacted my mental health, and possibly also my ability to recall all events and conversations fully and / or accurately.
4. This statement was prepared with the assistance of my legal representatives at Duncan Lewis solicitors.

BACKGROUND

5. I am an Iraqi national, and reside in [PD] in the [PD] of the Kurdistan Region of Iraq. I was born and raised in [PD] and have lived here all my life. I presently live with my wife Asmar Alee Ahmed (DOB: [Personal Data]) and our five younger children: Mohammed (DOB: [Personal Data]), Hidayat (DOB: [Personal Data]), Mubin (DOB: [Personal Data]), Rawjin (DOB: [PD]) and Liza (DOB: [PD]). My oldest son Bukhari (DOB: [PD]) has his own family, with whom he shares a home nearby. I am a tradesman, I sell ceramic tiles in the local market here in [PD]. I have done this job for most of my life.

6. My son Muslim Ismael Hamad, born on 14 January 2002, was the second oldest of the seven children I share with my wife Asmar. Muslim was an Iraqi national, and prior to his departure from Kurdistan in October 2021, he lived in our family home in PD with my wife and the rest of our younger children. Muslim was a beautiful boy. He was of average height and build, and was always in good physical health. He was an active child – he played sports from a young age, and was a good swimmer. As far as I am aware, he did not suffer from any formally diagnosed mental or physical health condition.
7. Muslim and I were very close. We shared a special bond from when he was a young boy. As a child, Muslim was energetic and full of dreams. He loved to play outside with his friends. He loved school. He would always tell me that he wished to be a doctor or an engineer. He was extremely good at his studies. My wife and I were very proud of him.
8. Muslim was a remarkably kind and caring boy. From when he was a young child, Muslim was very protective of his younger sisters and brothers and took care of them in any way he could. He felt similarly protective of his mother, and would always help her around the house, and look after her when she was tired or unwell. As he grew older, he began to recognise the financial problems that our family struggled with. He made the difficult decision to drop out of school after completing Year 11 (when he was around 17 years old) to help me with my work trading ceramic tiles in the market. I remember when he made the decision. He told me that it was impossible to work and study at the same time, and that he would rather put his dreams on hold so that he could contribute to our family's income. His aim was to help provide for us all, and in particular for his siblings.
9. When Muslim started working with me, we spent almost every day together. Our relationship, which was always close, evolved into a sort of friendship. Muslim and I shouldered the difficulties of providing for our family together, and I felt as if I had a partner to help me through my worries and my troubles. I remember him telling me that he wanted his younger siblings to have a better life, to go to school and be educated, and to not be reliant on the help of others. We would get up every morning at about 7am, walk to the market in Soran, and spend the whole day working together.
10. Life in Kurdistan is difficult, and it is expensive. Despite both Muslim and I working hard to try to provide for our family, we were still barely able to make ends meet. Together, we earned approximately 1.2 million Iraqi Dinar a month (£702.39 as of 18 October 2024). Muslim tried very hard to find another job that would pay more than the work he was

doing with me. However, these opportunities simply do not exist or there are too few opportunities for the number of people looking for work.

MUSLIM’S JOURNEY TO THE UK

Departure from Kurdistan

11. In September of 2021, Muslim sat me down and told me that there was something he wanted to discuss with me. He told me that he wished to travel to the UK. He seemed to have given this a lot of thought, and explained that he had been doing some research on the internet. He explained to me that the UK was a safe country where people’s rights were respected. He explained that there were lots of opportunities in the UK, particularly as he spoke some English. He said that if he travelled to the UK and got a job, he could send money home to take care of all of us, and ensure that his younger siblings were able to complete school. We spoke about this at great length over a number of days, and discussed all the pros and cons of him attempting this journey. I knew he had big dreams, and I also knew that our family’s situation here in Kurdistan was not sustainable. It was inevitable that my younger children would also, like Muslim, be unable to complete school, and would be forced to work long hours for little pay. Eventually, I agreed that Muslim could make the journey if he wished. He was very excited and set about looking into how he could make arrangements for his travel.

12. On 31 October 2021, Muslim boarded a flight from Erbil airport to Belarus. Our entire family, including my wife and all of Muslim’s siblings, went to Erbil airport to see him off. It was an emotional event – he had never left home before, and we did not know when we would see him again. We took photos and videos, and said tearful goodbyes to him. He used his own passport and a valid visa to travel to Belarus, from where I understand he joined a group of people making a similar journey. I do not believe that Muslim knew any of the people he met up with in Belarus, and he did not give me any information about them. Muslim made all his travel arrangements himself. I have no first-hand knowledge of these arrangements, including who Muslim spoke with, or how he made contact with them.

Journey to France

13. Muslim and the group he met in Belarus journeyed to Poland on foot. Muslim would video call me almost every day to update me on where and how he was. I understand that from Poland, he travelled with the rest of the group to Germany and then to France by road.
14. At all times, they were accompanied by a man that Muslim described to me as 'the agent'. Muslim did not know the agent's real name. I recall him telling me the name the agent gave him, which I can no longer remember. We joked about how it sounded made-up. In one of our early calls, Muslim told me that he and the rest of his group were frightened of the agent. The agent carried a knife, and would use it to threaten the group if people were tired, or if he thought they were moving too slowly. Muslim told me of an incident where one person in the group was unable to continue walking, and was told by the agent that he would kill him and leave his body on the road. To the best of my knowledge, Muslim had no such encounters with the agent personally, but the impression I got was that he was frightened of him and was intent on staying out of his way.
15. Muslim arrived in France on or around 13 November 2021. The group had been dropped off by the agent in Paris, and Muslim took a bus to Dunkirk that same day. He called me that evening, and told me that he had met with the representatives of some charities that were operating in the area who had given him food, a tent, and a sleeping bag. I understand the place he was staying was called the "Jungle". His tone when we spoke was excited, and he told me that he was hoping to get to the UK as soon as possible, to start his new life.

Muslim's journey from France to the UK

16. Muslim remained in France until he attempted to cross the Channel. During this time we spoke via video call almost every day. I spoke with Muslim at around 4pm Kurdistan time (2pm GMT) on the afternoon of 23 November 2021, the day he left France for the UK. He called me from the beach, and told me that he was to board a small boat for the UK that night. He explained that he may not have his phone with him on the boat: it would either be confiscated by the agent before departure, or he would have to dispose of it in the Channel. My understanding is that Muslim was told by the agent that if the UK authorities saw his phone, it may cause him to be removed from the UK. He asked for my forgiveness because he would likely not be in contact with me any further that day. He also explained that it was likely I would not hear from him for several days, because it would take him

some time to get a phone once he arrived in the UK. I remember him telling me not to worry, and asking me to pray for him.

17. That was the last time I spoke with Muslim. I tried to call him again a few hours later, but his phone seemed to be switched off. I assumed from this that his phone had been confiscated by the agent. I was not in contact with him immediately before he boarded the boat, so I have no specific information relating to Muslim's journey, or the incident which cost him his life.

THE INCIDENT AND ITS AFTERMATH

18. At approximately midnight on 24 November 2024 (Kurdistan time), I was at my friend's house in PD and his TV was showing Rudaw – the main news channel here in Kurdistan. It was reported that a boat had sunk in the English Channel. I had a bad feeling, but I hoped that Muslim had not been on that boat, and that he had made it safely to the UK.
19. In the days and weeks that followed, I kept holding out hope that Muslim had arrived safely in the UK, and that he would contact me. I would tell myself that Muslim had just been unable to get hold of a phone, and that he would call me any second now. I remember always keeping my phone close to me. I felt unable to put it down, and was checking it constantly. As the days went on, I continued to call Muslim's phone repeatedly, but my calls went unanswered.
20. A few days after the incident, I attended the mourning of Maryam Noori Ameen ("Maryam"), held by her father Noori Mohammed Ameen, who is my friend. I knew from Noori that Maryam was one of the first people identified as having been on the boat which had sunk trying to cross the Channel. At the memorial, I mentioned to Noori that I was unsure whether or not Muslim had been on the same boat. He told me about a WhatsApp group created by a number of families who were concerned that their loved ones had also been on the boat that sank. I joined that group, and came into contact with a number of the other family members, including Zana Mammand Mohammed ("Zana"). I spoke with Zana and asked him what I should do, and he suggested that I submit a DNA sample to be matched against the bodies which had been retrieved from the Channel. On Zana's suggestion, my wife and I travelled to a hospital in Suleymaniyah, where my wife gave a DNA sample for testing. I am not sure who organised for these samples to be collected

and tested, but my understanding is that this DNA sample was sent to France for testing and comparison.

21. There was no news for a number of weeks after that. During that time, I kept telling myself, my wife and other children that Muslim was merely finding it difficult to get a phone in the UK, and that at any moment I would get a call from him and everything would be alright.
22. One evening a few weeks later, my family and I were at home. Our television was on in the background, and the channel we were watching was Rudaw. They interrupted their broadcast to announce that the French authorities had finished testing DNA samples provided by a number of families in Kurdistan against the bodies recovered in the English Channel on 24 November 2021. They began to announce the names of the people whose bodies had been identified. When they announced Muslim's name, I remember that we all broke down. My wife and children were crying, and I felt stunned and in disbelief. I do not remember much about the hours and days which followed, except that I still could not believe that my son was dead.
23. Shortly after the announcement on Rudaw, I received a letter from the Kurdistan Regional Government with instructions as to how and when I could go to the airport in Erbil to collect Muslim's body. I travelled to the airport with one of Muslim's friends, and we waited at the airport for over 24 hours for the bodies to arrive. I understand that this long wait was due to an unexpected stop which the plane made in Turkey. When the plane eventually landed, it was the early hours of the morning. All the other families and I were taken to a large hall, in which there were a number of boxes labelled with names. One of the boxes had Muslim's name on it. It was at that point that I realised that my son was gone, and that he was never going to return.
24. Muslim is buried close to our home in Soran, where he spent his life. The mourning period lasted twenty days, and we had so many mourners attend that we had to erect a tent outside our house to accommodate them all. We were visited by people from all across Kurdistan – Muslim's friends, friends of our family, our neighbours, and our relatives. Muslim touched many hearts in his short life, and there was not one day during the mourning period that our home was not filled with people who came to mourn him.

THE IMPACT OF MUSLIM'S LOSS ON MYSELF AND MY FAMILY

25. The pain which losing Muslim has caused to me and my family is indescribable. It feels as if we are broken, and that we will never be whole again. Muslim lives on in our memory, and he will never be forgotten. We visit his grave as a family every Thursday, and we pray for him.
26. My children have been severely affected by Muslim's death. My 12 year-old son Mubin was recently diagnosed with diabetes, and the doctor examining him came to me after the appointment and told me that something was seriously affecting my son's mental health. I know that it is the loss of his older brother. My youngest children, Liza and Rawjin, who are 3 and 8 years old respectively, are too young to understand exactly what happened, but my 8 year-old in particular will often ask after Muslim, which breaks my heart.
27. My wife Asmar has been devastated by this loss. She looks at photographs and videos of Muslim constantly, and tells me that one day he will return to us. Muslim's bedroom has been untouched since the day he left Kurdistan, and his things are exactly as he last left them. The door is locked, and Asmar allows no one to enter – or even to touch the doorknob. My wife is suffering profoundly. She tells me that every corner of our home is filled with memories of Muslim's life – the chair on which he used to sit, the kitchen which he would insist she leave so he could do the washing up, and the spot where he would hug her goodnight every evening. Asmar has begged me to find us a new home, and I am doing everything in my power to ensure this. We cannot continue to live in the home where Muslim was raised, as it is much too painful for us all.
28. For my own part, I feel as if I have lost not just my son but also my best friend, and the only person with whom I could share my troubles and my burdens. Muslim was a really special person. He dreamed of a better life in the UK, of starting his own business, and of helping to support our family. He sought safety and protection in the UK, but unfortunately this was not his fate. Like any parent, his dreams were my dreams, and I wished for him to achieve everything that his heart desired. It pains me deeply that he was unable to do so: Muslim's dreams, as well as mine, died with him that night in the Channel.
29. I am grateful to the Cranston Inquiry for seeking to investigate the events of the night of 23 / 24 November 2021. I wish to understand why my son and the other passengers with whom he travelled were not rescued when they called for help. I wish to understand why the UK allowed my beautiful son, and with him our family's hopes and dreams for the

future, to drown in the Channel. I hope that the work of the Inquiry can bring us some answers and some closure.

STATEMENT OF TRUTH

I believe that the facts stated in this witness statement are true. I understand that proceedings for contempt of court may be brought against anyone who makes, or causes to be made, a false statement in a document verified by a statement of truth without an honest belief in its truth.

Name: Ismael Hamad Khudur

Date:

Signature:

وتهکانی شایه تیجالی نیسماعیل حمهد خدر

من، نیسماعیل حمهد خودور، له دایک بووی **Sensitive & Irrelevant** باوکی موسلیم
 نیسماعیل حمهد، **Sensitive & Irrelevant** کوردستانی عیراق، ووتهکانم بهم شیوهی
 خوارمه دهلیم.

۱- من باوکی موسلیم نیسماعیل حمهد ("موسلیم") م، که یهکیک بوو له قوربانانی نهو
 کارساته له ۲۴/۲۳ ی مانگی ۱۱ ی ۲۰۲۱ که لیکولینهوهی کرانستون لیکولینهوهی لهسر
 دهکات. من بهشدار بوویهکی تهواو دیاریکراوم بو لیکولینهوهکه.

۲- نهو لیدوانه به مبهستی پیدانی زانیاری پهوندهیدار، به پشتبهستن به زانیاری و تیگیشتم له
 بارودوخ پینش و له کاتی روودانی نهو رووداوانه که له ژیر لیکولینهوهدان.

۳- نهو بابنهانهی لهم بهیاننامهیدا هاتووه، له چوارچیوهی ناگاداری مندايه مهگه به پینچهوانهوه
 باس کرایت. من قبول دهکهم که نهو زانیاریانهی کورهکهم موسلیم له کاتی سهفرمهکیدا بوو
 گواستمهوه، رهنگه ههمیشه تهواو و دروست نهبووینت. من تووشی زیانیکی گهوره بووم، که
 کاریگهري لهسر تهنروستی دهروونیم ههجووه، و ههروه ها رهنگه توانای بیر هینانهوهی ههموو
 رووداو و گفتوگوکانم به تهواوی و یان به وردی نهییت.

۴- نهو بهیاننامهیه به هاوکاری نوینهرانی یاساییم له پاریزمرانی دانکان لويس نامادهکراوه.

پاشخان

۵- من هاوولاتی عیراقیم، و نیشهج **Sensitive & Irrelevant** له **Sensitive & Irrelevant** ههریمی کوردستان. من
 له **Sensitive & Irrelevant** له دایک بووم و گهوره بووم، به دریرایی تهمنم لیره ژیاوم. له ئیستادا لهگهل
 هاوسهرمهکهم تهسهر عهلی تهحمهد له دایک بووی **Sensitive & Irrelevant** و پینچ
 مندا له بچووهکهکهمان دهژیم: محهمهد له دایک بووی **Sensitive & Irrelevant** هیدایت له
 دایک بووی **Sensitive & Irrelevant**، موبین له دایک بووی **Sensitive & Irrelevant**
 روژین له دایک بووی **Sensitive & Irrelevant** و لیزا له دایک بووی **Sensitive & Irrelevant**
 کوره گهورهکهم بوخاری له دایک بووی **Sensitive & Irrelevant** خیزانی خوی ههیه، که
 له خیزانهکهن له مالنکی نیزیکی نیمه دهژی. من کاسبکارم، کاشی سیرامیک له بازاری ناوخو
 لیره له **Sensitive & Irrelevant** دهفرۆشم. زۆربهی تهمنم نهو کارم کردوه.

۶- کورهکهم موسلیم نیسماعیل حمهد، له دایکبووی ۱۴ ی ۱ ی ۲۰۰۲، دووم منالی ناو نهو
 ههوت مندا لهکانم بوو که لهگهل تهسهری هاوسهرمدا ههمان. موسلیم رهگهزنامهیه عیراقی بوو،
 بهر له رویشتنی له کوردستان له مانگی ۱۰ ی ۲۰۲۱، له مالی خیزانهکهمان له **Sensitive & Irrelevant** لهگهل
 هاوسهرمهکهم و باقی مندا له بچووهکهکهمان دهژیا.

۷- موسلیم کوریکی جوان بوو. بالا و جهستهی مامناوهند بوو، تهنروستی جهستهیه ههمیشه
 باش بوو. مندا لیک چالاک بوو – له تهمنیکی بچووهکوه وهرزشی دهکرد، و مهلمو انیکی باش
 بوو. نهوندهی من ناگادارم، نهو تووشی ههچ حالهتیک تهنروستی دهروونی و جهستهیه به

فهرمی دهستنیشانکراو نهووه.

۸- من و موسليم زور ليهكهوه نزيك بووين، وهر له كاتيكهوه كه كورپكي گهنج بوو پهيوهنديهكي تاييهتمان ههبوو. موسليم له مندايييهوه به وزه و پر له خهون بوو. زور حهزي له ياريكردن بوو له گهل هاورپكاني له دهرهوه. قوتابخانهي خوشدوهيست، و له خويندندا لهراده به دهر باش بوو. ههميشه پني دهگوتم، كه ناواهه خوازه ببينه پزيشك يان نه دنازيار. من و هاوسهره كم زور شانازيمان پتوه دهكرد.

۹- موسلیم کوریکى میهره بان و خەمخۆرو سەر نجر اکیش بوو. موسلیم هەر له تهمهنی بچوو کهوه به هەر شیویهک که له توانایدا با، زۆر پارێزگاری له خوشک و برا بچوو که هکانی دهمکرد و ناگاداری دهکردن. هەر به ههمان شیوه هستی به پارسنتی دایکی دهکرد، و همیشه له کارمکانی ناو مالدایارمتهنی دهدا ، و کاتیک دایکی ماندوو یان نهخۆش با چاو دیبری دهکرد. له گهل گهورهبوونی تهمهنیدا هستی به ئهو کیشه داراییانهی که خیزانهکهمان لهگهلیدا کیشهیان ههبوو کرد. ئهو بریاریکی سهختهی دا که واز له خویندن بهئینیت دوای تهواکردنی پۆلی ۱۱ (کاتیک تهمهنی له دوروبهری ۱۷ سال بوو) بۆ ئهوهی یارمهتیم بدات له کارمکانم که بازרגانی کاشی سیرامیک بوو له بازاردا. له بیرمه کاتیک بریارمهکی دا. پیتی وتم که مهاله له یهک کاتدا کار و خویندن بکهین، و پپی باشتره خونهکانی رابگرئ تا بتوانیت بهشداری له دابین کردنی داهاتی خیزانهکهماندا بکات. نامانجی ئهو یارمهتیدان بوو له دابینکردنی پنداویستییهکانی ههموومان، و به تایبتهتی خوشک و براکانی.

۱۰- کاتیک موسليم دهستی به کار کردن له گهلم کرد، نزیکه ی ههمو روژ یکمان پیکهوه بهسار دمرد. په یو منډیمان که ههمیشه نزیک بوو، پهری سهند و بوو به جوړیک له هاورپیه تی. من و موسليم پیکهوه سهختیه کانی دابینکردنی بژپوی خیزانه کهمانمان له شان گرت و ههمستم دهکرد و مک نهوه ی شهریکیم ههمیت که له نیگه رانییه کانم و ناخوشیه کاندا یار مه یتیم دهدات. له بیرمه پی دهگوم که دهیه ویت خوشک و برا بچو که کانی ژیانیکی باشتریان ههمیت و بچه قوتاخانه و پهرورده بن و پشت نه بهستن به هاوکاری کهسانی تر. ههمو به یانیه که نزیکه ی کانتر میتر ۷ له خه هله دهستانین و به پی دمچوینه بازاری سوران و ههمو روژ که پیکهوه کارمان دهکرد.

١١- ژيان له کوردستان سخته، وه گرانبه‌هايه. سهرمراي نه‌وه‌ي من و موسليم زور کارمان دمکرد بو نه‌وه‌ي هه‌ولبدين بژيو خيزانه‌که‌مان دابين بکهين، به‌لام هيشتا به‌زحممت ده‌مانتواني بژيو ژيانمان دابين بکهين. به‌يه‌که‌وه مانگانه نزیکه‌ي يه‌ک مليون و ٢٠٠ هزار ديناري عيراقيمان ده‌ست‌که‌وتوو (٧٠٢.٣٩ پاوه‌ند له ١٨ ي تشريني يه‌که‌مى ٢٠٢٤ وه). موسليم زور هه‌وليدا کاریکي تر بدوژينه‌وه که موچه‌که‌ي زياتر بيت له‌و کاره‌ي که له‌گه‌لمندا ده‌يکرد. به‌لام نه‌م دمرفتانه به ناساني نايه‌نه ده‌ست. يان دمرفت زور که‌من بو ژوماره‌ي نه‌و که‌سانه‌ي که به‌دواي کاردا ده‌گه‌رين.

گەشتی موسلیم بو بەریتانیا

روښتن له کوردستان

۱۲- له مانگی ئیلولوی سالی ۲۰۲۱ موسلیم پنی وتم شتیك هیه ده مه هیو یت له گه لیت باسی بکه م. پپی وتم که نارمزووی گه شتکردن بۆ بهریتانیا ده کات. پیدمچوو زور بیری لهم بابته کردیتته وه، و روونیکر ده وه که ههندیک لیکۆ لینه وه له ئینتهرنتتا کردوه. بۆی روونکر ده وه که بهریتانیا

ولایتیکی سه لاهمه که مافی خه لک تئیدا ریژی لیده گیریت. روونیکردوه که دهرهفتی زور له بریتانیا هیه، بهتاییه که ئه دهتوانی هه ندیک به ئینگلیزی قسه بکات. ئاماژی بهوه شکرد، ئه گهر گهشتیکه ی کرد بو بهریتانیا و کاریکی دهستکهرت، دهتوانیت پاره بنیترتهوه مالهوه بو ئهوه ی ناگاداری هه موومان بیت، و دلنیا بیت لهوه ی خوشک و برا بچووه که کانی بتوانن خویندن تهواو بکهن. ئیمه له ماهوه ی چهند روژیکدا به درژیایی زور باسی ئهم بابته مان کرد، و باسمان له هه موو لایهنه باش و خراپه کانی هه ولدانیهوه بو ئهم گهشتکردن کرد. ده مزانی خهونی گهوه ی هیه، ههروه ها ده مزانی که دۆخی خیزانه که مان لیره له کوردستان دابینکراو نییه. له لمان روون بوو که مندا له بچووه که کانشم و مک موسلیم نه توانن قوتابخانه تهواو بکهن و ناچار بن به موو چهیه کی کهم کاترمیری زور کار بکهن. له کوتاییدا رازی بووم که موسلیم ئه گهر بیهویت دهتوانیت ئهوه سه فهره بکات. زور پهروش بوو و دهستی کرد به لیکولینهوه لهوه ی که چون دهتوانیت گهشته که ی ریکخات.

۱۳- له ۳۱ تشرینی یه کهمی ۲۰۲۱ موسلیم به فروکه له فروکه خانه ی هه ولیرموه بو بیلاروس گهشتی کرد. هه موو خیزانه که مان به هاوسه ره کهم و هه موو خوشک و براکانی موسلیمه وه چوونه فروکه خانه ی هه ولیر بو ئهوه بهرئ کهین. ههستیکی قورس بوو - پئشتر هه رگیز مالهوه ی به جینه هیشتیوو، ئیمهش نه مانده زانی که ی ده بیینی نه وه. وینه و قیدیومان گرت، و به فرمیسکه وه ماناوا ایمان لیکرد. تیگهیشتنی من ئهوه یه که پاسپورتی خوی و فیزی کارای به کارهیناوه بو گهشتکردن بو بیلاروس، لهویشه وه په یه وهندی به کۆمه لیک که سه وه کردوه که گهشتیکی هاوشیوه یان نه جامداوه. من باوهرم بهوه نییه که موسلیم هیچ کام لهو که سانه ی ناسیبیت که له بیلاروس چاوی پنیان کهوتوه، ههروه ها هیچ زانیارییه کی له بارمیانه وه پنه دام. موسلیم هه موو ریکخسته کانی سه فهره که ی خوی کردوویه تی. من هیچ زانیارییه کی دهستی یه کهم له سه ر ئهم ریکخسته نانه نییه، ناگادار نیم موسلیم له گه ل که قسه ی کردوه، یان چون په یه وهندی له گه لایندا کردوه.

گهشت بو فهرانسه

۱۴- موسلیم و ئهوه گروپه ی له بیلاروس له گه لایان ئاشنا بوو به پی چوون بو پولهندا. موسلیم هه موو روژیک ته له فونی بو ده کردم بو ئهوه ی ناگادارم بکاته وه که له کوئ و چونه. و بازانم له پولهندا وه له گه ل باقی گروپه که دا گهشتیان کردوه بو ئه لمانیا و دواتر بو فهرانسا.

۱۵- لهو ماوهیدا هه میشه ، پیاویک له گه لایان بوو که موسلیم به 'قاچاخچی' وه سفی کردم. موسلیم ناوی راسته قینه ی قاچاخچی که ی نه دمانی. له بیرمه ئهوه ناوه ی قاچاخچی که ی پی کوتم، به لام ناوه کهم له بیرم نه ماوه. گالته مان به ناوه که ده کرد. له یه کی که له په یه ونیدییه سه ره تاییه که ماندا موسلیم پی و تم که خوی و باقی گروپه که ی له قاچاخچی که ترسابوون. قاچاخچی که چه قویه کی پیببوو، ئه گهر خه لکه که ماندوو بان و نه گهر پیبوا با زور به هیواشی ده جوو لئین، بو هه ره شه کردن له گروپه که به کاری ده هینا. موسلیم باسی رووداویکی بو کردم که که سیکی ناو گروپه که نه یه ده توانی بهر دهوام بیت له رویشتن، و قاچاخچی که پی کووتبوو که ده ی کوژیت و ته ره که ی له سه ر ریگا به جیده هیلنیت. تا ئهوه جیگایه ی من بز انم موسلیم به مک خوی هیچ کیشه یه کی لهو شیوه یه ی له گه ل قاچاخچی که نه بووه، به لام من و تیگهیشتم بوو که لیی ده ترسا و له بهر ئهوه بووه له ریگای خوی لی دور ده کرد.

۱۶- موسلیم له روژی ۱۳ تشرینی دووه می ۲۰۲۱ یان له دهووبه ری روژی ۱۳ گهیشه فهرانسا، گروپه که قاچاخچی که له پاریس داینا بوون، موسلیم هه مان روژ به پاسیک رویشت بو

دانکیرک. ئهو ئیوارمیه تهلهفونی بۆ کردم، و پێی وتم که لهگهڵ نوێنهرانی هه‌ندیک رێکخراوی خێرخوازی که له ناوچهکه‌دا کارباندەکرد ئاشنا بووه که خواردن و چادر و کیسه‌ی خه‌وتنیان پێداوه. و ابزانم ئهو شوینه‌ی که لێی ده‌مایه‌وه ناوی 'جه‌نگل' بوو. کاتیک قسه‌مان ده‌کرد به‌ ده‌نگی را دیار بوو دله‌غۆشه، پێی وتم که هیواداره به‌ زووترین کات بگاته به‌ریتانی، بۆ ئه‌وه‌ی ژبانی نوێی خۆی ده‌ستپێکات.

گه‌شتی موسلیم له‌ فهره‌نساوه‌ بۆ به‌ریتانی

١٧- موسلیمه‌ فهره‌نسا مایه‌وه‌ تا هه‌ولی په‌رینه‌وه‌ی له‌ که‌ناله‌که‌ دا. له‌م ماوه‌یه‌دا نزیکه‌ی هه‌موو رۆژیک له‌ رێگه‌ی په‌یوه‌ندی فیدیه‌یه‌وه‌ قسه‌مان ده‌کرد. دوا‌ی نیوهرۆی ٢٣ ی تشرینی دووه‌می ٢٠٢١، ئهو فهره‌نسای به‌رمو به‌ریتانی به‌جه‌یه‌شت، نزیکه‌ی کاتژمێر ٤ ی پاشنیوهرۆ به‌کاتی کوردستان (٢ ی پاشنیوهرۆی GMT) له‌گه‌ڵ موسلیم قسه‌م کرد. له‌ که‌نار ده‌ریاوه‌ ته‌له‌فونی بۆ کردم، و پێی وتم که ئهو شه‌و ده‌یه‌ت سواری به‌لمه‌یکی بچووک بێت بۆ به‌ریتانی. روونی‌کرده‌وه‌ که رهنگه‌ که له‌ ناو به‌لمه‌که‌داره‌نگه‌ موبایله‌که‌ی پێ نه‌یه‌ت، یان پێش رۆشتن قاچاخجیکه‌ لیان وهره‌گیریت، یان ده‌یه‌ت له‌ که‌ناله‌که‌دا فری بدات. وا تیگه‌یه‌شتم موسلیم له‌لایه‌ن قاچاخجیکه‌وه‌ پێی وترا‌بوو ئه‌گه‌ر ده‌سه‌لاتدارانی به‌ریتانی موبایله‌که‌ی ببینن له‌وانه‌یه‌ بێته‌ هۆی دوورخستنه‌وه‌ی له‌ به‌ریتانی. دا‌وای لێ‌بواردنی لێ‌کردم، که پێده‌چیت له‌و رۆژ‌دا زیاتر په‌یوه‌ندیم پێوه‌ نه‌کات. هه‌روه‌ها روونی‌کرده‌وه‌ که ئه‌گه‌ری زۆره‌ چهند رۆژیک هه‌یج هه‌والیکی لێ نه‌یه‌ستم، چونکه‌ کاتیک ده‌گاته به‌ریتانی کاتی ده‌وێت تا موبایلێک به‌ده‌سته‌یه‌یه‌ت. بیرمه‌ پێی وتم نیگه‌ران مه‌به، و دا‌وای لێ‌کردم دوعای بۆ بکه‌م.

١٨- ئه‌وه‌ دوا‌جار بوو له‌گه‌ڵ موسلیم قسه‌م کرد. دوا‌ی چهند کاتژمێرێک هه‌ول‌دا جارێکی تر په‌یوه‌ندی پێوه‌ بکه‌مه‌وه‌، به‌لام وا دیار بوو موبایله‌که‌ی کوژا‌وته‌وه‌. له‌مه‌وه‌ پێوا‌بوو که موبایله‌که‌ی له‌لایه‌ن قاچاخجیکه‌وه‌ ده‌ستی به‌سه‌ردا گیرا‌وه. پێش ئه‌وه‌ی سواری به‌لمه‌که‌ بێت، من راسته‌خۆ په‌یوه‌ندیم پێوه‌ نه‌بوو، بۆیه‌ من راسته‌خۆ هه‌یج زانیارییه‌کی تایه‌تم نیه‌ که په‌یوه‌ندی به‌ گه‌شته‌که‌ی موسلیمه‌وه‌ ویا ئهو روودا‌وه‌ی که تێدا ژبانی له‌ده‌ستدا هه‌یه‌ت.

روودا‌وه‌که‌ و ده‌ره‌نجامه‌کانی

١٩- نزیکه‌ی نیو‌ه‌شه‌وی ٢٤ ی تشرینی دووه‌می ٢٠٢١ (به‌کاتی کوردستان)، له‌ مالی هاورێکه‌م بووم له‌ ته‌له‌فزی‌نه‌که‌ی روودا‌و – که‌نالی سه‌رمکی هه‌والی لێره‌ له‌ کوردستان پێشان ده‌دا. باس له‌وه‌ کرا که به‌لمه‌یک له‌ که‌نالی ئینگلیزی نوقم بووه. هه‌ستیک ناخۆشم هه‌بوو، به‌لام هی‌وای ئه‌وه‌م ده‌خواست که موسلیم له‌و به‌لمه‌دا نه‌بوو‌یه‌ت، و به‌ سه‌لامه‌تی گه‌یه‌شتیته‌ به‌ریتانی.

٢٠- له‌ رۆژان و هه‌فته‌کانی دواتر‌دا، به‌رده‌وام هی‌وادار‌بووم که موسلیم به‌ سه‌لامه‌تی گه‌یه‌شتو‌وته‌ به‌ریتانی، و په‌یوه‌ندیم پێوه‌ ده‌کات. به‌ خۆم ده‌گوت که موسلیم هه‌یه‌شتا نه‌یتوانیوه‌ ده‌ستی بگاته موبایلێکه‌وه‌، ئێستاش هه‌ر چرکه‌یه‌ک په‌یوه‌ندیم پێوه‌ ده‌کات. له‌ بیرمه‌ هه‌میشه‌ موبایله‌که‌م له‌ نزیک خۆم داده‌نا. هه‌ستم ده‌کرد ناتوانم بیخه‌مه‌ خوار‌وه‌، و به‌رده‌وام چاوم لێ‌ده‌کرد. له‌گه‌ڵ تێپه‌ر‌بوونی رۆژ‌مکان‌دا، به‌رده‌وام بووم له‌ په‌یوه‌ندی‌کردن به‌ ته‌له‌فونی موسلیم، به‌لام په‌یوه‌ندییه‌کانم بۆ وه‌لام بوون.

٢١- چهند رۆژیک دوا‌ی روودا‌وه‌که‌، به‌شداریم له‌ ته‌عه‌زیه‌ی مریم نووری ئه‌مین ((مریم))

کرد، که له لایهن باوکیوه نووری محمەد ئەمینەوه بەرپۆمچوو که هاوڕێی منه. من له نوریهوه زانیم که مریەم یەکیکه له یەكەم کەسەکانه که ناسراوئەوه که لەناو بەلمەمەکەدا بووه که له هەولێ پەڕینەمەدا له کەنالهکەدا نوقم بووه. له یادمومریههکەدا به گەل نووری باسم کرد که دانیای نیم که موسلیم له هەمان بەلمەدا بووه یان نا. باسی گروپیکی واتسنی پی بۆ کردم که له لایهن ژمارهیهک خێزانەوه دروستکراوو و ئەوانیش نیکمران بوون ئەوهی ئازیزەکانیان له بەلمەمەکەدا بوون که نوقم بوووه. پەڕینەمەدا بهر گروپهوه کرد، و له گەل ژمارهیهک له ئەندامانی تری خێزانەکاندا بەرکەوتەم هەبوو، لەنێواندا زانا مامەند محمەد ("زانا"). له گەل زانا قسەم کرد و لێم پرسی چی بکەم، ئەویش پێشنیاری کرد که پشکنینی DNA پێشکەش بکەم بۆ ئەوهی بەراورد بکەیت له گەل ئەو تەرمەنە که له کەنالهکە دوزراوئەوه. لەسەر پێشنیاری زانا من و هاوسەرەکم گەشتمان کرد بۆ نەخۆشخانەیهکی شاری سلێمانی، لەوێ هاوسەرەکم پشکنینی DNA ی بۆ کرا. دانیای نیم کێ ئەوهی ریکخستبووه بۆ ئەوهی ئەم سامپلانه کۆبکریهوه و پشکنیان بۆ بکەیت، بەلام تیگەیشتنی من ئەوهیه که ئەم DNA رەوانەیهی فەرەنسا کراوه بۆ پشکنین و بەراورد کردن.

٢٢- دواي ئەوه بۆ چەند هەفتەیهک هیچ هەواڵێک نەبوو. لەو ماوهیهدا بەردەوام به خۆم و هاوسەرەکم و منداڵەکانی دیکەم دەگوت که موسلیم له بەریتانیا بۆی زحمەت که مۆبایلێک دەست کەوی و له هەر ساتیکدا پەڕینەمەدا پێوه دەگریت و هەموو شتێک باش دەبێت.

٢٣ دواي چەند هەفتەیهک،- ئێواریهک من و خێزانەکم له مالهوه بووین. تەلەفزیۆنەکەمان پیکراوو، و سەیری کانالی پرووداومان دەکرد. پەخشەکیان پچراند بۆ ئەوهی رابگەیهنن که دەسەڵتدارانی فەرەنسا پشکنینی دی ئێن ئەه که له لایهن ژمارهیهک خێزانی کوردستانهوه دابینکراووون له بەرامبەر ئەو تەرمەنە که له ٢٤ی تشرینی دووهمی ٢٠٢١ له کەنالی ئینگلیزی دوزراوئەوه تەواو کردووه، دەستیان کرد به رابگەیانندی ناوی ئەو کەسانە که تەرمەکانیان دەستیشانکراوو. کاتیک ناوی موسلیمیان رابگەیاندا، له بیرمه هەموومان تیکچووین. ژن و منداڵەکانم دەگریان و هەستم به سەرسوڕمان و بیاوهری دەکرد. زۆرم لەبیر نییه دەرپاری ئەو کاتر میتر و رۆژانە دواي ئەمه، تەنها ئەوه نەبێت که هیشتا باوهرم نەدەکرد کورەکم مردووه.

٢٤- دواي ماوهیهکی کەم له رابگەیانندەکهی تۆری میدیایی پروودا، نامەیهکم له حکومەتی هەرێمی کوردستانهوه پێگەیشتن که رێنماییهکانی تێداوو که چۆن و کەهی دەتوانم بچمه فرۆکهخانەهێ هەولێر بۆ وەرگرتنەوهی تەرمی موسلیم. له گەل یەکیکه له هاوڕێکانی موسلیم گەشتمان کرد بۆ فرۆکهخانه، زیاتر له ٢٤ کاتر میتر له فرۆکهخانه چاوهر پی هاتنی تەرمەکان بووین. وایزانم که ئەم چاوهر وانییه درێژه بههۆی وەستانیکی چاوهر وانیهکراوه بووه که فرۆکهکه له تورکیا کردوویهتی. کاتیک فرۆکهکه له کۆتاییدا نیشتهوه، بهیانی زوو بوو. من و هەموو خێزانەکانی تریان برده هۆلیکی گهوه، که کۆمەڵێک سندوقی تێدا بوو که ناویان لەسەر بوو. یەکیکه له سندوقەکان ناوی موسلیمی لەسەر بوو. هەر لەو کاتەدا بوو که تیگەیشتم کورەکم نەماوه، و هەرگیز ناگەریتەوه.

٢٥- موسلیم له نزیک مالهکەمان له سۆران به خاک سپێردراوه، لەو شوێنەهێ تێدا گهوهه بووه. تەعزیکهه ماوهی بیست رۆژی خایاند و ئەوەندە خەلک ئاماده بوون، ناچار بووین له دەرپاری مالهکەمان چادریک هەلبەدین بۆ ئەوهی جیگا ببیتەوه. له هەموو کوردستانهوه سەردانیان کردین - هاوڕێکانی موسلیم، دوستانی خێزانەکەمان، دراوسێکانمان، و خزمەکانمان. موسلیم له تەمەنه کورتەکیدای دلی زۆر کەسی گرت و له ماوهی ماتەمینیدا رۆژیک نەبوو که مالهکەمان پەر نەبێت له کەسانیک که هاتبوون بۆ ماتەمین.

کاریگه‌ری له‌ده‌ستدانی موسلیم له‌سه‌ر خۆم و خیزانه‌که‌م

٢٦- ئهو ئازاره‌ی که له‌ده‌ستدانی موسلمان به‌سه‌ر من و خیزانه‌که‌مدا هیناوه، وه‌سف ناکریت. هه‌ست ده‌که‌م وه‌ک ئه‌وه وایه شکاوین، و که جاریکی تر هه‌رگیز خۆ ناگرینه‌وه. موسلیم له‌ یادهمه‌ری ئیمه‌دا ده‌ژی و هه‌رگیز له‌بیر ناکریت. هه‌موو پینجشه‌مه‌یه‌ک وه‌ک به‌مه‌اله‌ سه‌ردانی گۆر مه‌کی ده‌که‌ین، دوعای بۆ ده‌که‌ین.

٢٧- من‌داله‌کانم به‌هۆی مردنی موسلیمه‌وه کاریگه‌رییه‌کی زۆریان له‌سه‌ر بووه. موبین کوره ١٢ سالانه‌که‌م به‌م دوایه‌ تووشی نه‌خۆشی شه‌که‌ر بوو، ئهو پزیشکه‌ی پشکنینی بۆ ده‌کرد دوا‌ی چاوپێکه‌وتنه‌که‌ هاته‌ لام و پتی وتم که شتیک کاریگه‌ری جددی له‌سه‌ر ته‌ندروستی ده‌روونی کور مه‌که‌م هه‌یه. دزمان ئه‌وه له‌ده‌ستدانی برا گه‌وره‌که‌یه‌تی. من‌داله‌ بچووکه‌کانم لیزا و رۆژین که ته‌مه‌نیان ٣ و ٨ ساله، زۆر بچووکن بۆ ئه‌وه‌ی به‌ ته‌واوی تییگن که چی روویداوه، به‌لام من‌داله ٨ سالانه‌که‌م به‌ تاییه‌تی زۆر جار هه‌والی موسلیم ده‌پرسیت، ئه‌مه‌ش دلم ده‌شکینیت.

٢٨- ئه‌سمه‌ری هاوسه‌رم به‌م خه‌ساره‌ وێران بووه. به‌رده‌وام سه‌یری وێنه و فیدیوی موسلیم ده‌کات، و پێم ده‌لێت رۆژیک دیته‌وه بۆ لای ئیمه. ژووری نووستنی موسلیم له‌و رۆژه‌وه که کوردستانی به‌جێهێشتوه ده‌ست لێنه‌راوه و شته‌کانیشی رێک وه‌ک ئه‌وه‌ی دوا‌یین جار جیی هێشتوه. ده‌رگا که قوفل کراوه و ئه‌سمه‌ر رێگه‌ به‌ که‌س نادات بچینه‌ ژوورمه‌ – یان ته‌نانه‌ت ده‌ست له‌ ده‌ستگه‌ری ده‌رگا که‌ش دات. ژنه‌که‌م به‌ نازاریکی قۆله‌وه‌ ده‌نالی. پێم ده‌لێت که هه‌موو گۆشه‌یه‌کی ماله‌که‌مان پره‌ له‌ یادهمه‌رییه‌کانی ژیا‌نی موسلیم – ئهو کورسییه‌ی که پێشتر له‌سه‌ری دانیشتوو، ئهو چێشته‌خانه‌یه‌ی که پێداگری له‌سه‌ر ئه‌وه‌ ده‌کرد که جیی به‌ئێلێت تا بتوانیت قاپه‌کان بشووات، و ئهو شوینه‌ی که هه‌موو ئیواریه‌ک باوه‌شی پێداه‌کرد شه‌و‌باشی پێده‌کووت. ئه‌سمه‌ر داوا‌ی لێکردووم که مألێکی نوێمان بۆ بدۆزمه‌وه، منیش هه‌موو هه‌ولێک ده‌ده‌م بۆ ئه‌وه‌ی ئه‌مه‌ مسۆگه‌ر بکه‌م. ناتوانین به‌رده‌وام بین له‌ ژیان له‌و ماله‌دا که موسلیم تێیدا په‌رمه‌رده‌ بووه، چونکه زۆر زۆر به‌ نازاره‌ بۆ هه‌موومان.

٢٩- لای خۆمه‌وه هه‌ست ده‌که‌م نه‌ک ته‌نها کور مه‌که‌م به‌لکه‌و باشت‌ترین هاو‌رێم له‌ده‌ستداوه، و تا‌که که‌سم که ده‌متوانی کێشه و بارگه‌رییه‌که‌مان له‌گه‌ڵیدا هاو‌به‌ش بکه‌م. به‌راستی موسلیم که‌سیکی تاییه‌ت بوو. ئهو خه‌ونی به‌ ژیا‌نیکی باشت‌رمه‌وه له‌ به‌ریتانیا و ده‌ستپێکردنی کاریکی تاییه‌ت به‌ خۆی و یارمه‌تیدان بۆ دا‌بینکردنی بژیوی خیزانه‌که‌مان. له‌ به‌ریتانیا به‌دا‌وی سه‌لامه‌تی و پاراستنیدا ده‌گه‌را، به‌لام به‌دا‌خه‌وه ئه‌مه‌ چاره‌نووسی نه‌بوو. وه‌ک هه‌ر دا‌یک و باوکیکی خه‌ونه‌کانی خه‌ونی من بوون و ئاوا‌تی ئه‌وم ده‌خواست هه‌موو ئهو شتانه‌ به‌ده‌ست به‌ئێلێت که دلی ئاره‌زووی ده‌کرد. زۆر نازارم ده‌دات که نه‌یتوانی ئه‌وه‌ بکات: خه‌ونه‌کانی موسلیم، هه‌روه‌ها خه‌ونه‌کانی من، ئهو شه‌و له‌گه‌ڵیدا له‌ که‌ناله‌که‌دا مرد.

٣٠- سوپاسی لێکۆلینه‌وه‌ی کرانستۆن ده‌که‌م که هه‌ولی لێکۆلینه‌وه‌ له‌ رووداوه‌کانی شه‌وی ٢٣ / ٢٤ ی تشرینی دووه‌می ٢٠٢١ ده‌ده‌ن، ده‌مه‌وێت تییگه‌م بۆچی کور مه‌که‌م و ئهو سه‌رنشینانه‌ی دی‌که که له‌گه‌ڵیدا گه‌شتیان کردووه‌ رزگار نه‌کراون کاتیک داوا‌ی یارمه‌تییان کردووه. ئاوا‌ته‌خوازم تییگه‌م بۆچی به‌ریتانیا رێگه‌ی دا که کوره‌ جوانه‌که‌م و له‌گه‌ڵیدا هیوا و خه‌ونه‌کانی خیزانه‌که‌مان بۆ دا‌هاتوو، له‌ که‌ناله‌که‌دا بخنکین. هیوادارم کاره‌کانی لێکۆلینه‌وه‌ بتوانیت هه‌ندیک وه‌لام و روونکردنه‌ومان بۆ به‌ئێلێت.

Habibi
Interpreting and Translation
 Breaking the language Barrier

Habibi Interpreting and Translation LTD
 35 Pinner Park Avenue, Harrow, London, HA2 6JY
 Email: info@habibi-interpreting.co.uk
 Contact: PD 181 / PD 366 / PD 933

بەیاننامەی راستی

من پێم وایه ئه‌و ئێدوانه‌ی لهم شایه‌ت‌حاله‌دا هاتووه راستن. من ئێده‌گه‌م که ئیجرائاته‌کان بۆ سووکایه‌تی‌کردن به‌ دادگا ده‌توانریت له‌ دژی هه‌ر که‌سیک بخریته‌ روو که درۆ بکات، یان بپیته‌ هۆی ئه‌وه‌ی درۆ بکات
 ئێدوانیک له‌ به‌لگه‌نامه‌یه‌کدا که به‌ ئێدوانیکی راستی پشت‌راست‌کراوه‌ته‌وه به‌ی ئه‌وه‌ی باوه‌ریکی راست‌گۆیانه‌ به‌ راستیه‌که‌ی هه‌ییت.

Personal Data

نیمز

0 6 / 1 1 / 2

ریکه‌وس

Ismahil Hamad Khudhur

ناو

I have translated the above text from English to Kurdish to the best of my knowledge, ability, and command of both languages. Translator: **Name** Date 04/11/2024